

Кукмара муниципаль районы Ошторм
Юмья урта белем бирү мәктәбе

Тема. Бәйләк. Бәйләк сүзләр

(Предлог.Послелог. Послеложные
слова.)

Татар теле һәм әдәбияты
укытучысы Р.Г. Шакирова

● бир, ал, көл, кит, кайт
саубуллаш, гафу ит, аша,
эшлэ, шатлан, күзалла, жавап
бир, укып чык.

- Жэйгә кадәр дүрт ай бар.
- Мин мәктәпкә дустым белән барам. Без дәресләрдән сон төрле түгәрәкләргә йөрибез.

Тема. Бэйлек. Бэйлек сүзләр

**(Предлог.Послелог. Послеложные
слова.)**

Послелогои (бэйлеклэр)

- Послелогои по своей грамматической функции соответствуют русским предлогам, но в отличие от них всегда стоят после самостоятельного слова и поэтому называются послелогоами. Они управляют определенными падежами.

- 1. Баш килешне таләп итүче бәйләкләр:**
белән, өчен, кебек, шикелле, төсле, кадәр,
чаклы, хәтле, тикле, аркылы, турында.
- 2. Юнәлеш килешне таләп итүче
бәйләкләр:** таба, күрә, каршы, кадәр,
чаклы, хәтле, тикле.
- 3. Чыгыш килешне таләп итүче бәйләкләр:**
башка, бүтән, бирле, соң, элек.

Тәржемә итәбез: русчадан татарчага, татарчадан русчага.

- С отцом, со мной, за тебя, до леса, как мама , после обеда.
- Шатлык белән, мәктәпкә кадәр, дустым кебек, өйгә таба, әнидән башка.

Кирәкле сүзләрне куегыз һәм күчереп языгыз.

1. Дусларым ... мәктәпкә ашыгам.
2. Бүген дәрестә кыш ... инша язабыз.
3. Дәресләрдән ... өйгә кайтам.
4. Бакчага ... 2 километр барырга кирәк.
5. Мин дә Марат ... көчле.

ТИКШЕРӘБЕЗ

- 1. Дусларым белән мәктәпкә ашыгам.
- 2. Бүген дәрестә кыш турында инша язабыз.
- 3. Дәресләрдән соң өйгә кайтам.
- 4. Бакчага кадәр 2 километр барырга кирәк.
- 5. Мин дә Марат кебек көчле.

- ... белән бардым,
- ... турында уйлыым,
- ... таба йөггердем,
- ... өчен сөйлим,
- ... башка бармыйм,
- ... төсле матур,
- ... соң килеп җиттем.

РЕФЛЕКЦИЯ

- Бәйләкләргә сорау куеп буламы?
- Рус телендә бу сүзләр урнына нәрсәләр кулланыла?
- Сүз тәртибендәге аермалары бармы?

Өй эше.

1нче төркем чыгыш килешне таләп итүче бәйләкләр белән жөмлөләр төзөргә.

2нче төркем юнәлеш килешне таләп итүче бәйләкләр белән жөмлөләр төзөргә.

3нче төркем баш килешне таләп итүче бәйләкләр белән жөмлөләр төзөргә.